

відповідно до законів, підзаконних правових актів і установчих документів юридичної особи [8, с. 43]. Юридична відповідальність, як елемент адміністративно-правового статусу суб'єкта публічного права, до яких відноситься й Фонд, не повинна обмежуватися лише адміністративною відповідальністю юридичної особи. Якість виконання функцій та завдань, що покладаються на Фонд у сфері гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку і ліквідації банків прямо залежить від діяльності його посадових та службових осіб. Тому в структурі адміністративно-правового статусу Фонду доцільно розглядати юридичну (дисциплінарну, адміністративну, а в окремих випадках цивільно-правову та кримінальну) відповідальність його посадових та службових осіб.

Враховуючи викладене, а також те, що Фонд є юридичною особою публічного права, пропонуємо до структури його адміністративно-правового статусу віднести: 1) цільовий блок, який представлений метою, завданнями, функціями і принципами діяльності Фонду; 2) структурно-організаційний блок, який включає норми, що визначають організаційну структуру Фонду, а також порядок взаємодії Фонду з органами державної влади та Національним банком України; 3) компетенцію, яка включає предмети відання і повноваження Фонду у сфері гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку і ліквідації банків; 4) юридичну відповідальність посадових та службових осіб Фонду.

Список бібліографічних посилань

1. Бахрах Д. Н. Субъекты советского административного права : межвузов. сб. науч. тр. Свердловск, 1985. С. 3–19.
2. Коломоєць Т. О. Адміністративне право. Академічний курс. Київ : Юрінком Інтер, 2011. 576 с.
3. Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків : Золота миля, 2011. 584 с.
4. Стариков Ю. Н. Курс общего административного права : в 3 т. Т. 1: История. Наука. Предмет. Нормы. Субъекты. М. : Норма, 2002. 728 с.
5. Бояринцева М. А. Адміністративно-правовий статус громадянина України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2005. 213 с.
6. Подоляка А. М. Адміністративно-правовий статус Державної автомобільної інспекції МВС України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2004. 194 с.
7. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : закон України від 23.02.2012 № 4452-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 50. Ст. 564.
8. Овчарова Е. В. Понятие, структура и содержание административно-правового статуса юридического лица. *Гражданин и право*. 2001. № 1 (7). С. 39–50.
9. Винар Л. В. Правовий статус юридичних осіб, заснованих державою : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Львів, 2006. 193 с.
10. Комаров С. А. Общая теория государства и права. М. : Рус. слово, 1997. 320 с.
11. Адміністративне право України : підручник / за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса : Юрид. літ., 2003. 896 с.
12. Административное право : учебник / под общей ред. Д. Н. Бахраха. М. : БЕК, 1996. 368 с.
13. Якимов Ю. Я. Статус субъекта административной юрисдикции и проблемы его реализации : монография. М. : Проспект, 1999. 327 с.

Одержано 10.11.2017

УДК 378.4:37.034

Наталія Юріївна ЦВІРКУН,

кандидат юридичних наук, викладач кафедри

кримінального права і кримінології факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9195-3349>

ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ У ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

На сучасному етапі розвитку українського суспільства важливим завданням вищої освіти є виховання фахівців, які відзначаються, насамперед, толерантністю і терпимістю до різних думок, поглядів, переконань, неупередженістю в ставленні до громадян, колег, партнерів і подій, здатних самостійно будувати і власне життя, і життя своєї країни.

Саме тому, майбутнім співробітникам Національної поліції України в сучасних умовах професійної діяльності поряд з високим рівнем професійної компетенції, необхідні і чітко сформовані моральні якості гуманістичної направленості, які допоможуть їм протидіяти впливу негативних факторів професійної деформації. Особливо важливим для формування моральних принципів є період навчання курсантів в навчальному закладі. Саме в цей період можлива зміна системи цінностей, що визначить у подальшому їх поведінку та направленість особистісної діяльності.

Оскільки проблема толерантності – одна із головних проблем і національного, і глобального порядку, 16 листопада 1995 р. на XXVIII сесії Генеральної конференції держав – членів ЮНЕСКО було прийнято «Декларацію принципів толерантності». У ній зазначено, що взаємотерпимість, толерантне ставлення один до одного, солідарність, діалог і взаєморозуміння мають стати нормою поведінки та дій усіх людей без винятку, груп людей, політичних партій, громадських організацій і рухів, адже толерантність є не тільки важливим принципом, а й потрібною умовою миру та соціально-економічного розвитку людей [1].

Толерантність як явище саме по собі складне і може характеризуватися з багатьох позицій – соціологічної, філософської, культурологічної, етнологічної, політологічної, психолого-педагогічної та ін. У «Філософському енциклопедичному словнику» зазначено, що толерантність – це доброзичливе, або принаймні, стримане ставлення до індивідуальних і групових відмінностей (релігійних, етнічних, культурних, цивілізаційних) [2].

У «Великому тлумачному словнику сучасної української мови» толерантність визначено як здатність організму переносити несприятливий вплив яких-небудь факторів; поблажливість, терпимість до чийось думок, поглядів, вірувань тощо [3]. Терпимість означає повагу, прийняття і правильне розуміння багатого різноманіття культур нашого світу, наших форм самовираження і способів проявів людської індивідуальності. Л. А. Завірюха особливу увагу звертає на те, що толерантність – «адекватне ставлення до дійсності, що формується на основі визнання універсальних прав і свобод людини» [4, с. 76–87].

Інші науковці стверджують, що толерантність можна трактувати в контексті таких понять, як сприйняття, розуміння, визнання, що передбачає здатність бачити світ одночасно з двох поглядів: власного та іншого; бачити людину як носія альтернативних цінностей, іншої логіки мислення, відмінних форм поведінки, а також усвідомлення свого права відрізнятися від інших людей [5].

Водночас, науковці виділяють такі види толерантності за соціальними сферами:

- 1) гендерна (неупереджене ставлення до представників іншої статі);
- 2) вікова (неупередженість до «недоліків» людини, пов'язаних із її віком);
- 3) освітня (цей тип толерантності має стосунок до побутової сфери й не пов'язаний з обговорюваним питанням, де рівень освіти суб'єктів права – вирішальний чинник);
- 4) міжнаціональна (ставлення до представників різних націй, здатність не переносити недоліки й негативні дії окремих представників національності на інших людей);
- 5) расова (відсутність упереджень до представників іншої раси);
- 6) релігійна (ставлення до догматів різних конфесій, релігійності з боку вірян і невірян, представників різних конфесіональних груп);
- 7) географічна (неупередженість до жителів невеликих або провінційних міст, сіл й інших регіонів із боку столичних жителів і навпаки);
- 8) міжкласова (терпиме ставлення до представників різних майнових шарів);
- 9) фізіологічна толерантність (ставлення до хворих, інвалідів, фізично неповноцінних, осіб із зовнішніми недоліками і т. д.);
- 10) політична (ставлення до діяльності різних партій і об'єднань, висловлювань їх членів і т. д.);
- 11) сексуально орієнтована (неупередженість стосовно осіб із різною сексуальною орієнтацією);
- 12) маргінальна (ставлення до жебраків, наркоманів, алкоголік, ув'язнених і т. д.).

Толерантність як особливість свідомості, особистісна риса не властива людині генетично й може не з'явитися, не будучи спеціально вихованою. Ураховуючи гостроту цієї проблеми, потрібно виховати майбутнього поліцейського із почуттям поваги, прийняттям і правильним розумінням багатоманітності культур нашого світу, форм самовираження та способів прояву людської індивідуальності, що передбачає терпиме ставлення до інших національностей, рас, кольору шкіри, статі, сексуальної орієнтації, віку, мови, релігії, національного походження та ін.

Направленість освітнього і виховного процесів формування толерантності в освітніх закладах МВС України можна представити в наступному виді: по-перше, виховання курсантів у

дусі відкритості, прийняття інших народів, їхніх цінностей та культури; по-друге, прищеплення ідеї альтруїзму та поваги до інших, неупередженого ставлення до різних категорій осіб; по-третє, використання ненасильницьких засобів при вирішенні конфліктів та відмова від невинуватеного насильства.

Брак досвіду, культури спілкування, незнання людських розбіжностей породжують інтолерантність. Єдиний спосіб протистояти цьому – підвищувати культурно-освітній рівень підростаючого покоління.

Отже, сучасний стан розвитку людини й суспільства вимагає від майбутнього поліцейського володіння не лише певними теоретичними знаннями, спеціальними вміннями та навичками, а й системою демократичних цінностей. Серед яких вагоме місце посідає саме толерантність.

Список бібліографічних посилань

1. Декларація принципів толерантності // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_503 (дата звернення: 07.11.2017).
2. Філософський енциклопедичний словник. Київ : Абрис, 2002. 742 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : Перун, 2004. 1440 с.
4. Завірюха Л. А. Оволодіння засадами толерантності у студентському середовищі. *Педагогіка толерантності*. 2003. № 2. С. 76–87.
5. Мельничук М. І. Використання тренінгів у формуванні толерантності майбутніх соціальних працівників. *Вісник Черкаського університету. Педагогічні науки*. 2008. Вип. 121. С. 82–88.

Одержано 08.11.2017

УДК 342.734.5

Олена Миколаївна ЦІЛЬМАК,

доктор юридичних наук, професор,

професор кафедри криміналістики, судової медицини та психіатрії

Одеського державного університету внутрішніх справ

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

На сучасному етапі реформування української системи вищої освіти відбувається переорієнтування усіх вищих навчальних закладів (надалі – ВНЗ) на компетентнісно зорієнтований підхід. Метою якого є розвиток та формування в осіб, які навчаються, певних типів, видів і підвидів компетентностей шляхом комплексного засвоєння необхідних знань і способів практичної діяльності.

Слід підкреслити, що у Державній програмі «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці» наголошується, що важливим завданням вітчизняної освіти, від успішності вирішення якого визначальною мірою залежатиме розвиток країни та її місце у світовій спільноті, є підготовка підростаючого покоління до життя і діяльності в умовах сучасного інформатизованого суспільства. Тому, під час підготовки фахівців для органів та підрозділів Національної поліції, необхідно у курсантів ВНЗ МВС України формувати інформаційно-технологічну компетентність.

Основні положення інформаційно-технологічної компетентності у своїх працях розглядали: П. Р. Атутов, С. Я. Батишев, А. П. Беляєва, М. О. Жиделєв, Ю. Г. Осовський, С. А. Шапоринський та ін.

На нашу думку, під **інформаційно-технологічною компетентністю** слід розуміти – здатність поліцейського застосовувати та використовувати новітні інноваційні інформаційні технології у правозастосовній діяльності. Складовими, що детермінують інформаційно-технологічну компетентність поліцейського, є взаємозалежні та взаємообумовлені між собою професійно важливі [1]: знання, вміння, навички, звички, якості, здібності, мотивація, професійно-психологічна готовність та досвід.

Слід наголосити на тому, що під час формування у курсантів інформаційно-технологічної компетентності науково-педагогічний персонал ВНЗ повинен у Програмах та робочих програмах чітко визначати зміст знань та умінь за двома напрямками – загальні (саме ті знання, які важливі не тільки для професійної діяльності поліцейського) та спеціальні (вузько спрямовані специфічні